

Rechtsvormen zonder rechtspersoonlijkheid. Bij deze rechtsvormen bent U met uw hele privé-vermogen aansprakelijk voor schulden van de onderneming:

- **Eenmanszaak**
- **Vennootschap Onder Firma (VOF)**
- **Commanditaire Vennootschap (CV)**
- **Maatschap**

Eenmanszaak

Als U een eenmanszaak start, bent U zowel oprichter als eigenaar en bent U helemaal zelfstandig. U kunt naar eigen inzicht handelen en beslissingen nemen. Wel kunnen er meerdere mensen werken, want U kunt natuurlijk altijd personeel in dienst nemen.

*Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Ziektekostenverzekering
Continuïteit/Bedrijfsopvolging*

Oprichtingsvereisten

Voor de oprichting van een eenmanszaak is geen akte nodig, de oprichting is "vormvrij". Inschrijving van de eenmanszaak in het handelsregister is verplicht. Alleen beoefenaren van vrije beroepen hoeven niet te worden ingeschreven in het handelsregister, dit geldt bijvoorbeeld voor artsen en advocaten. Vanaf 01 Juli 2008 zijn ook vrije beroepen inschrijfplchtig.

Aansprakelijkheid

De eigenaar is zelf aansprakelijk voor alle handelingen en vermogensaangelegenheden. Er is geen onderscheid tussen privé- en ondernemingsvermogen. Schuldeisers (crediteuren) van de onderneming kunnen zich verhalen op uw privé-bezit en privé-schuldeisers de bezittingen van de onderneming aanspreken. Als de zaak failliet gaat, gaat ook de eigenaar failliet.

Als U in gemeenschap van goederen bent getrouwd, vallen ook de bezittingen van de echtgenoot onder de aansprakelijkheid. Door het opstellen van huwelijksvoorwaarden kunt U dit voorkomen. Vaak hebben huwelijksvoorwaarden echter minder effect doordat banken de echtgenoot laten meetekenen voor leningen. De echtgenoot kan dan toch door de bank aansprakelijk worden gesteld.

Belastingen

De winst uit een eenmanszaak wordt belast in box 1. Afhankelijk van de winst betaalt U belasting, die progressief geheven wordt. Premies voor de volksverzekeringen zijn verwerkt in de twee laagste tarieven. Als de Belastingdienst U als ondernemer erkent, kunt U gebruikmaken van een aantal belastingfaciliteiten zoals ondernemersaftrek, investeringsaftrek en de fiscale oudedagsvoorziening.

Sociale zekerheid

Iedere inwoner van Nederland, dus ook de eigenaar van een eenmanszaak, valt onder de volksverzekeringen:

- Algemene ouderdomswet (AOW)
- Algemene nabestaandenwet (ANW)
- Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ)
- Algemene kinderbijslagwet (AKW)

Als eigenaar van een eenmanszaak bent U geen werknemer en valt U dus niet onder de werknemersverzekeringen:

- Ziektewet (ZW)
- Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA)
- Werkloosheidswet (WW)

Ziektekostenverzekering

Voor de ziektekostenverzekering betaald U de premie aan uw zorgverzekering. Bovenop die premie, geldt een inkomensafhankelijke bijdrage van 4,80% (over maximaal € 32.369,-). Deze bijdrage wordt achteraf via de belastingaangifte betaald.

Voor de risico's die de WIA en de ZW voor werknemers dekken, kunt U zich particuliere verzekeren met een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Bent U de afgelopen 3 jaar krachtens de sociale verzekeringswetgeving verzekerd geweest, dan kunt U het UWV verzoeken die verzekering vrijwillig voort te zetten. Dit verzoek moet binnen een maand na afloop van de verplichte verzekering worden gedaan.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Omdat er bij een eenmanszaak geen onderscheid is tussen privé en de zaak moet U apart een regeling treffen die de continuïteit van uw onderneming waarborgt als U komt te overlijden. Als U dat niet doet, kunnen uw erfgenamen hun deel in het ondernemingsvermogen opeisen, waardoor het voortbestaan van de onderneming wordt bedreigd. Ook doet U er verstandig aan een regeling te treffen waarmee U uw onderneming over kan dragen aan een derde.

In het nieuwe belastingstelsel zijn de regels voor de afrekening bij bedrijfsbeëindiging (staking) van een onderneming aangescherpt. Het voordelige bijzondere tarief is komen te vervallen en de stakingsvrijstelling is sterk verlaagd. Een tijdig advies van een fiscaal adviseur is dus onontbeerlijk.

De vennootschap onder firma (VOF)

De vennootschap onder firma is een samenwerkingsvorm waarin U samen met één of meer partners een bedrijf voert. U en uw partners zijn dan de vennoten of firmanten. Kenmerkend voor deze ondernemingsvorm is dat iedere vennoot iets inbrengt in het bedrijf: geld, goederen, arbeidskracht en/of goodwill.

Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Oprichtingsvereisten

Voor de oprichting van een VOF is het niet verplicht om een vennootschapsakte op te stellen. Het is wel aan te raden om de afspraken tussen de vennoten schriftelijk vast te leggen. Bij het opstellen van een vennootschapsakte kan een accountant of een juridisch adviseur U behulpzaam zijn. Het is ook verstandig om de akte bij de notaris vast te leggen.

In het vennootschapscontract kan onder meer worden opgenomen:

- de naam van de vennootschap ,
- het doel van de vennootschap,
- de inbreng van de vennoten: dit kan geld zijn, maar ook arbeid, goederen, goodwill, knowhow, etc.,
- de verdeling van winst en delging van verliezen,
- de verdeling van de bevoegdheid,
- afspraken over ziekte,
- afspraken over vakantiedagen.

Aangezien een vennootschap onder firma per definitie een onderneming uitoefent, is inschrijving van de vennootschap in het handelsregister verplicht.

In principe kan iedere vennoot de VOF binden en daarmee aansprakelijkheid scheppen voor zijn medevennoten. Maak daarom goede afspraken over de bevoegdheden en leg die vast in het vennootschapscontract. Neem bijvoorbeeld een regeling op dat als een overeenkomst wordt gesloten met een belang groter dan € 10.000,-, alle vennoten moeten tekenen.

Wanneer deze bevoegdheidsverdeling is ingeschreven bij het handelsregister, geldt deze in principe ook tegenover derden. Dat wil zeggen dat een derde de VOF niet kan houden aan een overeenkomst die gesloten is door een onbevoegde vennoot. De vennoot die onbevoegd heeft gehandeld, is dan persoonlijk aansprakelijk.

Aansprakelijkheid

Een belangrijk kenmerk van de VOF is de hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten. Iedere vennoot is met zijn privé-vermogen voor 100% aansprakelijk als de vennootschap haar verplichtingen niet nakomt, ook als deze door een andere (bevoegde) vennoot zijn aangegaan. Dit betekent dat als de VOF failliet gaat, de vennoten ook failliet gaan.

De VOF heeft een zogenaamd afgescheiden vermogen; het door de vennoten ingebrachte zakelijk vermogen is afgescheiden van hun privé-vermogen en mag uitsluitend worden gebruikt voor de uitoefening van de onderneming. Alleen de zaagschuldeisers van de vennootschap kunnen zich verhalen op het zakelijk vermogen. Als dit afgescheiden vermogen niet genoeg is om de schulden van de VOF te voldoen, dan kunnen de zaagschuldeisers voor de gehele schuld bij het privé-vermogen van elk van de vennoten terecht.

Verhaal (verrekening) tussen de vennoten onderling is daarna vanzelfsprekend mogelijk. Privé-schuldeisers kunnen privé-schulden niet op het zakelijk vermogen van de VOF of op het privé-vermogen van de andere vennoten verhalen. Gezien de ruime aansprakelijkheid van de vennoten met hun privé-vermogen kan het verstandig zijn huwelijksvoorwaarden op te stellen.

Belastingen

Iedere vennoot betaalt afzonderlijk inkomstenbelasting over het deel van de eigen winst. Iedere vennoot wordt in principe gezien als zelfstandig ondernemer en heeft daarom recht op een aantal belastingfaciliteiten zoals ondernemersaftrek, investeringsaftrek en de fiscale oudedagsvoorziening.

Een VOF tussen partners is mogelijk. Dit is de zogenaamde man/vrouw-firma. Voordeel is dat beiden als zelfstandig ondernemer worden gezien en recht hebben op de belastingvoordelen. Nadeel is dat beiden aansprakelijk zijn met hun privé-vermogen en het opstellen van huwelijksvoorwaarden hier dus geen effect heeft.

Overigens zijn de regels voor de man/vrouw-firma in het nieuwe belastingstelsel zodanig aangepast dat de partner volwaardig en op hetzelfde niveau moet meewerken in de onderneming om in aanmerking te komen voor de belastingvoordelen. Ondersteunende werkzaamheden van de partner zijn niet meer voldoende. Daarnaast mag een privé-relatie niet doorslaggevend zijn bij het aangaan van de zakelijke relatie. Anders geformuleerd: de zakelijke relatie met de partner moet zodanig zijn, dat die ook met een derde zou kunnen zijn aangegaan.

Sociale zekerheid

Een vennoot is geen werknemer en valt niet onder de werknemersverzekeringen. Zie voor de vrijwillige verzekeringen het artikel over de eenmanszaak.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Volgens de wet eindigt de VOF als één van de vennoten uittreedt of overlijdt. Om het voortbestaan van de vennootschap veilig te stellen, kunnen er in het vennootschapscontract regelingen worden opgenomen die het de overblijvende vennoot of vennoten mogelijk maken de VOF (al dan niet met een nieuwe vennoot) voort te zetten.

De Commanditaire vennootschap

De commanditaire vennootschap is te zien als een bijzondere vorm van de VOF. Het verschil met de VOF is dat er twee soorten vennoten worden onderscheiden. Beherende vennoten en commanditaire of stille vennoten. De commanditaire of stille vennoten zijn slechts financieel betrokken. Zij mogen niet namens de CV naar buiten treden.

Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Oprichtingsvereisten

Voor de oprichting van een commanditaire vennootschap is het niet verplicht om een vennootschapsakte op te stellen, de oprichting is vormvrij. Het is wel aan te raden om de afspraken tussen de vennoten schriftelijk vast te leggen. Hierbij moet, naast de zaken die in een VOF-contract worden geregeld, ook de winstverdeling tussen de beherende vennoten en de commanditaire vennoten worden vastgelegd. Bij het opstellen van de akte kan een accountant of een juridisch adviseur U behulpzaam zijn. Het is ook verstandig om de akte bij de notaris vast te leggen.

Inschrijving van de commanditaire vennootschap in het handelsregister is verplicht. Bij de inschrijving worden van de beherende vennoten de gebruikelijke gegevens opgenomen zoals naam, adres, woonplaats en dergelijke. Van de commanditaire vennoten worden niet de namen vermeld, wel hoeveel het er zijn en het bedrag van hun inbreng.

Aansprakelijkheid

Beherende vennoten zijn (evenals de vennoten van een VOF) met hun privé- vermogen voor 100% aansprakelijk als de vennootschap haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat als de CV failliet gaat, de beherend vennoot ook failliet gaat.

Dit geldt niet voor de commanditaire vennoten. Zij kunnen slechts het bedrag dat zij in de CV hebben gebracht, kwijtraken. Zodra de commanditaire vennoot echter namens de vennootschap naar buiten optreedt, wordt de commanditaire vennoot gezien als beherend vennoot en zo aansprakelijk met zijn gehele privé-vermogen.

Belastingen

Beherende vennoten betalen inkomstenbelasting over hun deel van de winst. Beherende vennoten worden in principe gezien als zelfstandig ondernemers en hebben daarom recht op een aantal belastingfaciliteiten zoals ondernemersaftrek, investeringsaftrek en de fiscale oudedagsvoorziening.

Stille vennoten worden fiscaal niet gezien als ondernemer (zij zijn namelijk niet aansprakelijk voor schulden van de onderneming) en hebben dus geen recht op alle belastingvoordelen. Stille vennoten hebben echter wel recht op die voordelen die te maken hebben met investeringen (willekeurige afschrijving en investeringsaftrek).

Sociale zekerheid

Een beherend vennoot is geen werknemer en valt niet onder de werknemersverzekeringen. Zie voor de vrijwillige verzekeringen het artikel over de eenmanszaak.

De commanditaire vennoot wordt voor de sociale verzekeringswetgeving vanzelfsprekend niet als werknemer van de CV gezien.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Volgens de wet eindigt de CV als één van de vennoten uittreedt of overlijdt. Om het voortbestaan van de vennootschap veilig te stellen, kunnen er in het CV-contract regelingen worden opgenomen die het de overblijvende vennoot of vennoten mogelijk maken de CV (al dan niet met een nieuwe vennoot) voort te zetten.

De maatschap

De maatschap is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen, maten genaamd, die ieder iets inbrengen, met het doel het voordeel dat daaruit voortvloeit gezamenlijk te delen. De inbreng kan arbeid, geld en/of goederen zijn. De maatschapsvorm wordt gekozen door vrije beroepsbeoefenaren, zoals artsen, accountants of fysiotherapeuten.

Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Oprichtingsvereisten

Voor de oprichting van een maatschap is het niet verplicht om een akte op te stellen. Het is wel aan te raden om de afspraken tussen de maten schriftelijk vast te leggen. Bij het opstellen van een maatschapsakte kan een accountant of een juridisch adviseur U behulpzaam zijn. Het is ook verstandig om de akte bij de notaris vast te leggen.

In het maatschapscontract kunnen bijvoorbeeld de volgende afspraken worden vastgelegd:

- de inbreng van de maten,
- de winstverdeling; de winst wordt verdeeld in verhouding tot de inbreng, tenzij in het maatschapscontract een andere regeling is overeengekomen. Het is verboden te regelen dat de gehele winst slechts aan één maat toekomt,
- de verdeling van de bevoegdheid; elk van de maten is bevoegd beheersdaden te verrichten, tenzij een andere regeling is overeengekomen. Daden van beheer zijn handelingen die tot de normale gang van zaken van de maatschap worden gerekend. Alle handelingen die hierbuiten vallen, kunnen alleen door de maten gezamenlijk worden verricht. In het maatschapscontract kunnen de bevoegdheden op een andere wijze worden geregeld, afspraken over voortzetting van de activiteiten bij beëindiging van de maatschap
- Vanaf 01 Juli 2008 is de maatschap verplicht zich in te laten schrijven in het handelsregister. Dit geldt niet voor maatschappen die niet extern optreden zoals kostenmaatschappen.

Aansprakelijkheid

Iedere maat die daartoe is bevoegd, kan namens de maatschap een overeenkomst sluiten, waarna alle maten aansprakelijk zijn voor gelijke delen. Heeft een maat echter onbevoegd gehandeld, dan zijn de overige maten in beginsel niet aansprakelijk en heeft de onbevoegd handelende maat slechts zichzelf gebonden.

Bij de maatschap is er in principe geen sprake van een afgescheiden vermogen (een vermogen dat is afgescheiden van het privé-vermogen van de maten). Crediteuren (schuldeisers) van de maatschap kunnen bij de individuele maten uitsluitend terecht voor gelijke delen. Schuldeisers van de maatschap hebben volgens de wet geen voorrang op privé-schuldeisers.

Belastingen

Iedere maat betaalt afzonderlijk inkomstenbelasting over het eigen deel van de winst. Iedere maat wordt door de belastingdienst in principe gezien als zelfstandig ondernemer en heeft daarom recht op een aantal belastingfaciliteiten zoals ondernemersaftrek, investeringsaftrek en de fiscale oudedagsvoorziening.

Sociale zekerheid

Een maat is geen werknemer en valt niet onder de werknemersverzekeringen. Zie voor de vrijwillige verzekeringen het de paragraaf sociale zekerheid bij de eenmanszaak.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Volgens de wet eindigt de maatschap als één van de maten uittreedt of overlijdt. Om het voortbestaan van de maatschap veilig te stellen, kunnen in het maatschapscontract regelingen worden opgenomen die het de overblijvende maten mogelijk maken de maatschap (al dan niet met een nieuwe maat) voort te zetten.

Rechtsvormen met rechtspersoonlijkheid: u bent alleen aansprakelijk voor het bedrag dat u hebt geïnvesteerd. Een rechtspersoon is een zelfstandig drager van rechten en plichten. Dit betekent dat de betrokken personen, zoals de directeuren, niet met hun privé-vermogen aansprakelijk zijn voor de schulden van de rechtspersoon. Rechtspersonen zijn:

- **Besloten Vennootschap (BV)**
- **Naamloze Vennootschap (NV)**
- **Coöperatieve vereniging (coöperatie)**
- **Vereniging**
- **Stichting**

Besloten Vennootschap (BV)

De BV is een vennootschap waarin het kapitaal in aandelen is verdeeld. Deze zijn in handen van één of meer aandeelhouders. De BV heeft dezelfde juridische status als een natuurlijk persoon en heeft in die zin ook dezelfde rechten en plichten. Een BV is dus een rechtspersoon. De BV zelf wordt als de ondernemer gezien, waarbij de directeur in dienst is van de BV en uit diens naam handelt. Een BV kunt U zowel alleen als met anderen oprichten.

Blokkeringsregeling
Leiding
Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
BV in oprichting
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Blokkeringsregeling

De aandelen zijn altijd op naam. Ze zijn niet vrij overdraagbaar. In de statuten moet een zogenaamde blokkeringsregeling worden opgenomen. Dit houdt in dat een aandeelhouder die zijn aandelen wil verkopen of overdragen deze eerst moet aanbieden aan zijn mede-aandeelhouders of voor de overdracht goedkeuring moet vragen aan de algemene vergadering van aandeelhouders. In de naam besloten vennootschap komt deze beperking tot uitdrukking.

Leiding

De hoogste macht binnen de BV ligt bij de aandeelhouders in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leiding over de dagelijkse gang van zaken ligt bij het bestuur (directeur of meerdere directeuren). Bij kleine BV's is de directeur vaak tevens de enige aandeelhouder.

De mogelijkheid bestaat om een Raad van Commissarissen in te stellen, die toezicht houdt op de directie.

Oprichtingsvereisten

Aan het oprichten van een BV wordt in de wet een aantal eisen gesteld. De belangrijkste zijn:

- De oprichting kan alleen bij notariële akte. In de oprichtingsakte worden de statuten van de vennootschap vastgelegd. De notaris controleert de juridisch inhoudelijke kant van de statuten.
- Voor de oprichting moet het Ministerie van Justitie een zogenaamde verklaring van geen bezwaar verlenen op basis van een conceptakte die door de notaris is opgesteld. Bekeken wordt of de oprichters en toekomstige bestuurders in de laatste acht jaar niet betrokken zijn geweest bij vermogensdelicten of faillissementen. Het verkrijgen van de verklaring van geen bezwaar duurt enkele dagen.
- Een belangrijke eis is dat er bij de oprichting van een BV een minimumkapitaal van € 18.000 in de vennootschap moet worden gestort. Storting op de aandelen hoeft niet in geld, maar kan ook in natura, bijvoorbeeld als er onroerend goed met minimaal deze waarde op naam van de BV staat. Met het kapitaal dat bij de oprichting aanwezig moet zijn, mag overigens wel gewerkt worden.
- De BV moet worden ingeschreven in het handelsregister. Zolang de BV nog niet is ingeschreven, zijn de bestuurders persoonlijk aansprakelijk.
- Niet direct een oprichtingsvereiste, maar wel een verplichting van iedere BV is het opstellen van jaarstukken en het openbaar maken daarvan bij de kamer van koophandel. De eisen die de wet hieraan stelt, hangen af van de omvang van de onderneming.

Aansprakelijkheid

De aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot het bedrag waarmee zij in de vennootschap deelnemen. De BV is als rechtspersoon een zelfstandig drager van rechten en plichten. Dit betekent dat alle betrokken personen, zoals de directeur(en) en commissarissen, niet met hun privé-vermogen aansprakelijk zijn voor de schulden van de vennootschap.

Omdat er veel misbruik werd gemaakt van deze beperkte aansprakelijkheid zijn er anti-misbruikwetten opgesteld. Deze houden in dat de directeur(en) en degenen die het beleid van de vennootschap hebben bepaald, wél privé aansprakelijk zijn wanneer:

- de bestuurder voor de onderneming te zware contractuele verplichtingen is aangegaan en hij bij het aangaan van die verplichtingen wist of kon voorzien dat de vennootschap niet aan haar verplichtingen zou kunnen voldoen (dit wordt gezien als een onrechtmatige daad van de bestuurder)
- het onvermogen om belastingen en premies te betalen niet of niet tijdig wordt gemeld
- aannemelijk is dat het onvermogen om belastingen en premies te betalen een gevolg is van onbehoorlijke taakvervulling door het bestuur in een periode van drie jaar voorafgaand aan de melding
- de BV failliet gaat en dit faillissement het gevolg is van onbehoorlijk bestuur van de directie of degenen die het beleid bepaalden in de periode van drie jaar voorafgaand aan het faillissement. Als er geen jaarstukken worden gedeponereerd bij het handelsregister wordt onbehoorlijk bestuur verondersteld.

Verder is er sprake van privé-aansprakelijkheid voor handelingen in de oprichtingsfase van de BV. Die aansprakelijkheid eindigt als de eenmaal opgerichte BV de handelingen bekrachtigt. Ook is er sprake van privé-aansprakelijkheid als de BV niet is ingeschreven in het handelsregister.

Ten slotte valt het voordeel van de beperkte aansprakelijkheid van de aandeelhouders vaak weg doordat banken de directeur/groootaandeelhouder privé laten meetekenen voor leningen bestemd voor de BV. Hierdoor wordt hij naast de BV ook persoonlijk aansprakelijk.

BV in oprichting

In de periode voorafgaand aan de oprichting van een BV kunnen er zodanige activiteiten plaatsvinden dat er sprake is van een onderneming. Dit kan zijn omdat in de oprichtingsfase al met bedrijfsactiviteiten wordt gestart, of omdat een bestaande onderneming (bijv. een eenmanszaak) in een BV zal worden ondergebracht. We spreken dan van een BV in oprichting (i.o.).

Degenen die tijdens de oprichtingsfase namens de rechtspersoon naar buiten treden, zijn in die fase hoofdelijk aansprakelijk voor contracten, bestellingen en andere rechtshandelingen. Na de oprichting van de BV worden deze rechtshandelingen bekrachtigd door de BV. Vanaf dat moment is de rechtspersoon aansprakelijk, tenzij de rechtspersoon zijn verplichtingen niet nakomt. Voor de partijen waarmee overeenkomsten worden aangegaan moet wel duidelijk zijn dat dit gebeurt namens de BV i.o.

Het is ook mogelijk dat bijvoorbeeld een eenmanszaak of een VOF "BV i.o." achter zijn naam zet omdat de onderneming in een nog op te richten BV zal worden ondergebracht. In dat geval is het bij het aangaan van overeenkomsten niet de bedoeling de toekomstige BV te binden, maar de bestaande onderneming. Na oprichting van de BV kan deze de aangegane verplichtingen overnemen, maar alleen met instemming van de wederpartij.

Wanneer een BV i.o. als onderneming actief is, moet deze in het handelsregister worden ingeschreven. Hiervoor moet de notaris een verklaring afgeven dat hij daadwerkelijk belast is met de oprichting van deze BV.

Belastingen

Voor 1 januari 2001 was de BV boven een bepaalde winst fiscaal aantrekkelijk omdat de belastingdruk bij de BV lager lag dan bij de inkomstenbelasting. Op 1 januari 2001 is het maximale belastingtarief van de inkomstenbelasting omlaag gegaan, waardoor dit fiscale voordeel van een BV is komen te vervallen.

Toch kan de BV fiscaal gezien nog steeds een aantrekkelijke keuze zijn als rechtsvorm, als de winst maar niet wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders maar in de BV blijft. De BV betaalt over de behaalde winst vennootschapsbelasting. Een fiscaal adviseur kan U hier meer over vertellen.

Sociale zekerheid

De directeur-aandeelhouder van een BV is als werknemer in dienst van de BV. Of hij ook voor de sociale verzekeringswetgeving als werknemer wordt aangemerkt, hangt af van de vraag of er sprake is van ondergeschiktheid. Van ondergeschiktheid is geen sprake in de volgende gevallen:

- de directeur, eventueel met zijn echtgenote, kan 50% of meer van de stemmen op de aandeelhoudersvergadering uitbrengen
- 2/3 deel of meer van de aandelen zijn in handen van de directeur en/of van zijn naaste familieleden tot en met de 3e graad
- als de directeur niet tegen zijn wil ontslagen kan worden

Als er geen sprake is van ondergeschiktheid, valt de directeur-aandeelhouder niet onder de werknemersverzekeringen en zal hij zich vrijwillig moeten verzekeren (zie de paragraaf sociale zekerheid bij de eenmanszaak).

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De continuïteit van de onderneming wordt zeker gesteld door het feit dat de BV een rechtspersoon is. Het bestaan van de rechtspersoon is immers onafhankelijk van de personen die de rechtspersoon hebben opgericht of besturen. Bij het overlijden van de directeur komt het voortbestaan van de onderneming niet in gevaar; de onderneming wordt in stand gehouden door de BV. Er moet wel een nieuwe directeur worden aangetrokken.

Bij verkoop van de onderneming zijn er twee mogelijkheden:

- de aandelen van de BV worden verkocht
- de onderneming (machines, inventaris etc.) wordt uit de BV verkocht

Als de aandelen worden verkocht, is de opbrengst belast met 25% inkomstenbelasting (box 2) als de aandeelhouder een aanmerkelijk belang (min. 5% van de aandelen) heeft.

Als de onderneming uit de BV wordt verkocht, betaalt de verkopende BV vennootschapsbelasting (35%) over de (boek)winst bij verkoop.

Als de aandeelhouder van de verkopende BV zelf een BV is, spreekt men van een holding. Het voordeel van deze constructie is dat de holding nooit belasting hoeft te betalen over de opbrengst.

Naamloze Vennootschap (NV)

Net als de BV is de NV een vennootschap waarvan het kapitaal in aandelen is verdeeld. Een belangrijk verschil met de BV is dat die aandelen overdraagbaar zijn. Zoals u bij de BV kunt lezen, moet in de statuten van de BV een zogenaamde blokkeringsregeling worden opgenomen. In de statuten van een NV mág een dergelijke regeling worden opgenomen. Verder kan de NV overdraagbare aandelen uitgeven, die verhandeld kunnen worden via de beurs (aandelen aan toonder).

Oprichtingsvereisten

Aan de oprichting van een NV worden vrijwel dezelfde eisen gesteld als aan de oprichting van een BV. Het minimumkapitaal van de NV ligt echter hoger dan dat van de BV, namelijk op € 45.000,-.

Net als voor de BV geldt voor de NV de verplichting tot het opstellen en openbaar maken van de jaarstukken bij de kamer van koophandel. Ook hier geldt dat de eisen die de wet hieraan stelt, afhangen van de grootte en omvang van de onderneming.

Ten aanzien van de aansprakelijkheid, belastingen, sociale zekerheid en continuïteit gelden voor de NV dezelfde regels als voor de BV. Voor een NV in oprichting gelden dezelfde regels als voor een BV in oprichting.

De Coöperatieve vereniging (coöperatie)

De coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij zijn bijzondere varianten op de vereniging. De coöperatie is een vereniging die opkomt voor de materiële belangen van haar leden door overeenkomsten met hen af te sluiten. Bij de coöperatie mag winst worden uitgekeerd aan de leden.

Er zijn drie soorten coöperaties:

- bedrijfscoöperaties, waarbij de leden het bedrijf uitoefenen en de coöperatie voor de leden inkoop, verkoop en/of bepaalde diensten verzorgt
- consumentencoöperaties, waarbij de leden goederen kopen van de coöperatie, die deze voor de leden gezamenlijk heeft ingekocht
- producten- of dienstencoöperaties, waarbij de leden tegelijkertijd werknemer zijn van de coöperatie

De onderlinge waarborgmaatschappij is een vereniging die met haar leden verzekeringsovereenkomsten afsluit in het verzekeringsbedrijf dat de vereniging voor haar leden uitoefent. Voor de onderlinge waarborgmaatschappij gelden vrijwel dezelfde regels als voor een coöperatie.

Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit

Oprichtingsvereisten

Een coöperatie moet worden opgericht door minimaal twee personen. De oprichting gaat bij notariële akte. De coöperatie moet worden ingeschreven in het handelsregister. Een verplichting van iedere coöperatie is de opstelling van jaarstukken én openbaarmaking daarvan bij de kamer van koophandel.

Aansprakelijkheid

De coöperatie is een rechtspersoon en dus zelf aansprakelijk voor haar doen en laten. De leden van de coöperatie zijn bij ontbinding ieder voor een gelijk deel aansprakelijk voor de tekorten van de coöperatie. In afwijking van deze wettelijke aansprakelijkheid (WA) kan in de statuten de aansprakelijkheid van de leden worden beperkt of uitgesloten. De coöperatie met beperkte aansprakelijkheid (BA) beperkt de aansprakelijkheid tot een bepaald maximum. Bij de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid (UA) is er geen verhaalsrecht op de leden. Ook kunnen de statuten de verdeling van de aansprakelijkheid over de leden anders regelen. Verder zijn op de bestuurders van coöperaties ook de regels van de anti-misbruikwetgeving van toepassing (zie de paragraaf over aansprakelijkheid bij de BV).

Belastingen

De winsten van de coöperatie zijn onderworpen aan de vennootschapsbelasting. Leden die tegelijkertijd werknemer van de coöperatie zijn vallen onder de loonheffing.

Sociale zekerheid

Bestuurders/leden van een coöperatie kunnen zich niet verzekeren via de sociale verzekeringswetgeving. Voor bestuurders/leden van een coöperatie met werknemerszelfbestuur bestaat een uitzondering. Onder bepaalde voorwaarden komen zij wel in aanmerking voor de werknemersverzekeringen. Ga voor meer informatie naar uw regionale UWV.

Continuïteit

De continuïteit van de coöperatie is gewaarborgd door haar rechtspersoonlijkheid. Het in- en uittreden van leden is geregeld in de statuten.

De Vereniging

Een vereniging is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen (leden), die volgens bepaalde regels een bepaald doel willen verwezenlijken. Dit doel mag niet zijn het maken van winst ter verdeling onder de leden. Een vereniging mag dus wel winst maken, maar die moet dan ten goede komen aan het gemeenschappelijke doel.

De hoogste macht bij de vereniging ligt bij de Algemene Ledenvergadering, waarin in principe ieder van de leden ten minste één stem heeft. Deze Algemene Ledenvergadering benoemt het bestuur meestal uit haar midden. Het bestuur heeft de leiding over de dagelijkse gang van zaken in de vereniging.

Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit

Oprichtingsvereisten

Alle verenigingen hebben rechtspersoonlijkheid. Er zijn twee soorten:

- Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid. Dit zijn verenigingen die zijn opgericht bij notariële akte, waarin de statuten zijn opgenomen. Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid moeten worden ingeschreven in het handelsregister. Zolang dit niet gebeurt, is iedere bestuurder naast de vereniging hoofdelijk aansprakelijk.
- Verenigingen met beperkte rechtsbevoegdheid. Dit zijn verenigingen waarvan de statuten niet zijn opgenomen in een notariële akte. Deze verenigingen kunnen geen erfgenaam zijn en geen registergoederen verkrijgen. Een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid mag, maar hoeft niet te worden ingeschreven in het handelsregister.

In de statuten worden de belangrijkste regels van de vereniging vastgelegd. Als de vereniging bij notariële akte wordt opgericht, moeten de volgende punten in de statuten worden opgenomen:

- de naam en de plaats van vestiging
- het doel
- de verplichtingen van de leden tegenover de vereniging
- de wijze van bijeenroeping van de algemene vergadering
- de wijze van benoeming en ontslag van de bestuurders
- de bestemming van het batig saldo van de vereniging na ontbinding

Voor wijziging van de statuten van een vereniging die bij notariële akte is opgericht, is ook een notariële akte vereist. Naast statuten wordt er door verenigingen vaak een huishoudelijk reglement gehanteerd, waarin de meer specifieke regels voor de vereniging zijn opgenomen.

Aansprakelijkheid

De bestuurders en leden van een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid zijn niet aansprakelijk voor de verplichtingen van de vereniging, ook niet na ontbinding en faillissement.

Als de vereniging onder de vennootschapsbelasting valt, is echter de anti-misbruikwetgeving van toepassing en kunnen bestuurders onder omstandigheden aansprakelijk worden gehouden (zie paragraaf over aansprakelijkheid bij de BV). Bestuursleden van een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid zijn, naast de vereniging zelf, hoofdelijk aansprakelijk. Zoals hiervoor vermeld, kan het bestuur van een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid de vereniging inschrijven in het handelsregister. Het voordeel van de inschrijving is, dat de bestuurders slechts hoofdelijk aansprakelijk zijn voor zover de wederpartij aannemelijk maakt dat de vereniging niet aan haar verplichtingen zal voldoen.

Belastingen

Als een vereniging een onderneming drijft, moet over de winst uit die onderneming vennootschapsbelasting worden betaald. Er is, grofweg gesteld, sprake van een onderneming als er voldoende mate van arbeid en organisatie bestaat waarmee stelselmatig winst wordt gemaakt en als er concurrerende werkzaamheden worden verricht.

Zeer complex is de vraag of een vereniging BTW moet afdragen. Raadpleeg hiervoor een belastingdeskundige of de belastingdienst.

Sociale zekerheid

Bestuurders van verenigingen zijn in principe niet in loondienst en vallen daarom niet onder de werknemersverzekeringen. Vanzelfsprekend kunnen verenigingen wel werknemers in dienst hebben.

Continuïteit

Verenigingen worden aangegaan voor onbepaalde tijd. Ze worden onder meer in de volgende gevallen ontbonden:

- als de algemene vergadering besluit de vereniging op te heffen
- door het ontbreken van leden
- als gevolg van een faillissement

De Stichting

Een stichting kent geen leden en is opgericht om met behulp van een bepaald vermogen een doel te realiseren. In de statuten staat vermeld welk doel dat is. Een stichting mag wel winst maken, maar de uitkering van de gemaakte winst is aan beperkingen onderworpen. Zo moeten de uitkeringen een ideële of sociale strekking hebben.

Om deze reden is de stichting, net als de vereniging, geen geëigende vorm om een onderneming te starten. Een stichting wordt meestal gebruikt bij een ideëel of sociaal doel.

Oprichtingsvereisten
Aansprakelijkheid
Belastingen
Sociale zekerheid
Continuïteit

Oprichtingsvereisten

Een stichting wordt opgericht bij notariële akte of testament. Een stichting kan door één of door meerdere personen worden opgericht. Onder personen kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen (bijvoorbeeld een BV) worden verstaan. De notariële akte bevat naast een verklaring van de oprichters dat de stichting in het leven wordt geroepen, ook de statuten van de stichting.

In de statuten moet staan:

- de naam van de stichting, met het woord stichting als deel van de naam
- het doel van de stichting
- de wijze van benoeming en ontslag der bestuurders
- de gemeente in Nederland waar de stichting haar zetel heeft
- de bestemming van het overschot na vereffening van de stichting in geval van ontbinding

Gebruikelijk is dat de statuten naast bovenstaande punten regels bevatten over de organisatie en inrichting van de stichting. Voor wijziging van de statuten is eveneens een notariële akte vereist. De stichting moet worden ingeschreven in het handelsregister. Zolang dit niet is gebeurd, is iedere bestuurder privé aansprakelijk naast de stichting. Aangezien een stichting winst mag maken, kan zij dus wel degelijk een onderneming zijn.

Aansprakelijkheid

De stichting is een rechtspersoon en dus net als een natuurlijk persoon een zelfstandig drager van rechten en plichten. De bestuurders van een stichting zijn dus niet aansprakelijk voor schulden van de stichting. Als de stichting onder de heffing van de vennootschapsbelasting valt, zijn wel de anti-misbruikwetten van toepassing en kunnen bestuurders onder omstandigheden aansprakelijk worden gehouden (zie de paragraaf over aansprakelijkheid bij de BV).

Belastingen

Stichtingen zijn onderworpen aan de vennootschapsbelasting als zij een onderneming drijven. Er is sprake van een onderneming als er een min of meer duurzame organisatie is van kapitaal en arbeid die door deelname aan het economisch verkeer winst beoogt te behalen.

Zeer complex is de vraag of een stichting BTW moet afdragen. Raadpleeg hiervoor een belastingdeskundige of de belastingdienst.

Sociale zekerheid

De bestuurders van een stichting zijn niet in loondienst van de stichting en vallen daarom niet onder de werknemersverzekeringen, hoewel honorering van het werk van bestuurders niet verboden is. Verder kunnen stichtingen wel werknemers in dienst hebben.

Continuïteit

Stichtingen kunnen onder meer in de volgende gevallen worden ontbonden:

- op de wijze waarop de ontbinding in de statuten is geregeld
- als gevolg van een faillissement
- door de rechter